

Cerkvene zadeve.

Društvo sv. Mohorja razveseljuje Slovence z dobro novico, da mu je letos 479 novih društvenikov prirastlo. Vseh skup je tedaj 26.815, ki se tako razdeljujejo po škofijah: v raznih jih je 19, v Videmski na Laškem 21, v Poreški v Istriji 39, v Sombateljski na Ogerskem 88, v Senjski v Dalmaciji 130, v Zagrebački 150, Sekovski (Grački) 163, Krški 2687, Goriski 2995, Lavantinski 9463 in v Ljubljanski 9799. Vsak društvenik dobi za 1 goldinar 6 lepih knjig. Dobodki znašajo 28.092 fl. stroški 28.071 fl. Ostane 21 fl. Res koristno in od nebes blagoslovljeno društvo.

Misijon otrok se veli malej knjižici, ki je ravnokar izšla v tiskarni Klein in Kovačevi v Ljubljani in se dobiva pri vč. gosp. Fr. Ogradiju, špiritualu Mariborskega semenišča. Lična knjižica kaj mično in ljubo priporočuje vse hvale vredno društvo sv. detinstva Jezusovega.

Slovenski umetnik g. Šubic je v Rimu izdelal krasno sliko sv. Martina in njo v Ljubljani sedaj kažejo občinstvu. Zvedenci pravijo, da je slika res umotvor in da smo Slovenci v osebi g. Šubice dobili pravega umetnika cerkvenega. Mladi umetnik se vrača sedaj iz Rima domov in bo v Horjulu na Kranjskem v tamošnji cerkvi poskusil s slikami na presno.

Preganjevalec kat. Cerkve na Nemškem glasoviti Bismark brz vsakega človeka, vsak list toži, ki se drzne zoper njega zinoti. Samo lani je bilo zarad razžaljenega Bismarka 5960 oseb obsojenih. Teh 5960 skupna kazen je znesla 11.920 mesecev ječe, ali 930 lét. Državi je za vzdržanje omenjenih jetnikov narastlo 1 milijon 787.500 fl. in k temu morajo še osebni državljani 375.000 fl. plačati. Ako bi Bismark vse take svoje tožbe moral sam pisati, bi bil k temu poslu 24 dni porabil, vsak dan 8 ur pisaje. Vsi drugi uradniki cesarstva, z udi cesarske biše vred, so vložili le 7631 tožeb.

Tretjega reda sv. Franciška udi so res srečni ljudje, čeravno jih nespametni avet v svoji nevednosti zmerja za glupaste tercijalce in tercijalke. Ponižni in pred svetom mogoče skriti tretji red šteje med svojimi udi veliko svetnikov in svetnic v nebesih in se sme slobodno ponášati, da so po njegovih pravilih živeli mnogi najimenitniši, najslavniši ljudje. V tretjem redu bilo je že 130 cesarjev, kraljev, kraljic in kraljičin. Prvi slikar ali malar na celem svetu angelski Rafael bil je tercijalec. Tudi Mihael Angelo, slikar, kipar in stavbar ob enem bil je ud tretjega reda. Krištof Kolumb, pogumni brodnik, ki je prvi se spustil črez širno atlantiško morje in našel novi svet, Ameriko, bil je vpisan tretjemu redu in je bil vedno prepasan s pasom sv. Franciška Asiskega.

Usmiljene sestre se na otoku Martinique v Ameriki, tamošnjim francoskim naselnikom, med kojimi je razsajala strašna kužna bolezen, nepre-

strašeno stregle med tem ko so drugi ljudje samega strahu pobegnoli. Kedar je kuga preminola, je došel iz Pariza za prednico usmiljenih sester zlati križec častne legije, t. j. najimenitnejšega častnega reda na Francoskem. Pri izročitvi častnega križca je zastopnik francoske vlade rekel: usmiljene sestre so nam ljubi angelji na zemlji, matere-sirotam, sestre nesrečnim. Ženska, ki svoje celo življenje žrtvuje revnim v uteho in bolnim v pomoč, ta je res vse časti in hvale vredna — pa tudi vredna prelepega imena: usmiljena sestra!

Gospodarske stvari.

Naravoslovne črtice o konju.

Govoril dr. Ivan Geršak v Ormužu *).

Slavno društvo! Težka bila bi mi naloga, govoriti o konjereji pred Vami, ki ste izurjeni, praktični konjerejci, in ne bi si upal od Vas tirjati, da bi poslušali moje nauke in se po njih ravnali, in sicer zato, ker sam konjev ne posedujem in Vam toraj iz lastne skušenosti ne vem nič povedati; vendar pa kanim Vas soznani s konjem še bolj, ako popišem njegovo naravo, njegovo domovino, njegovo življenje, njegova plemena in njegovo važnost.

Poglejmo si tu belca, tam siveca, plavca, tu lisca, sčerca, tam kostanjeveca, rjavca, kako lično postavo ima, kako skladne ude, kako kratka, po koncu stoječa, jako gibka ušesa; vrat mu kinči kodrasta griva, kratek rep pa je z dolgo žimo obraščan. Tenke, pa krepke noge so obute v roženo kopito; sploh lepe so, lične, pa ponosne živali!

Prava domovina konjev je srednja Evropa, srednja Azija in pa tudi Afrika. V Evropi so divji konji že izginili, ali v Aziji in Afriki še jih je v velikih in visokih pustinjah (stepah) še daudenešnji. Dve vrsti teh konj ste posebno imena vredni, namreč popolnoma divji: ktere Tartari in Kozaki imenujejo tarpane, in podivjani konji, katerim pravijo muzini.

Tarpani so srednje velikosti z debelo glavo in tenkim vratom, po letu rjavi, po zimi pa belkasti: živijo v pustinjah mongolskih in v severni Indiji. Tarpani živijo vsikdar v čredah, ki se razdelijo v male čredice; en pastuh je voditelj take manjše čredice in skrbi za vse kobile in žrebeta, ki so njemu privržene; brz ko zapazi kakovo nevarnost, začne puhati in z ušesami migati; glavo kvišku držeč kaže kraj, odkoder nevarnost čuti, zarezgeče in — cela čreda se spusti v beg, on pa počasi za njo, kakor da bi hotel vojevati se s sovražnikom. Volka se tako branijo, da vsa žrebeta in kobile stopijo vkup, pastuhi pa stražijo okolo njih in združeni jih odpodijo s svojimi kopiti. Mladi pastuhi pa se morajo precej s starimi biti v žmetnih dvobojih in si tako privojevati ravnopravnost s starimi. Konjerejci v takih stepah se

*) 18. junija 1876 pri seji konjerejskega društva.